

SZARVASI LAPOK.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr.

Egyes szám ára 10 kr.

MEGJELEN:

hetenként egyszer, vasárnap.

Az előfizetési és hirdetési pénzek, úgy a lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz Szarvasra küldendők. Kéziratok nem adhatók vissza.

Hirdetési díjak:

Egy három hasábos pettsor 5 kr
Kétszeri közlésnél 4 kr
Háromszori közlésnél 3 kr
Többszöri hirdetéseknel engedmény adatik. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Anyiltérben minden garmondsor díja 10 kr.

Az elnök évi jelentése a békésmegyei gazdasági egylet 1884. június 2-án B.-Csabán tartott közgyűlésén.

A midőn az egylet lefolyt évi állapotát és működését ismertetni megkezdeném, mindeukelőtt az egylet tagjainak öröndetes szaporodását kell megemlítenem, a mi a midőn egyrésztől községi megbizottaink buzgó fáradozásának köszönhető, másrésztől tanúságot tesz gazdaközönségünk elismerésének és rokonszenvének gyarapodásáról egyletünk iránt. Mig ugyanis a tagok száma az 1882-ben közgyűlés idején 950, 1883-ban 1034 volt, az ma 1146-ra rug, évenként tehát 100-zal szaporodott. Van pedig ma alapítónk 127, 5 fős 88, 2 fős 921, kik után az idej tagdíj-bevétel 3000 frtra tehető.

Hasonló folytonos javulását jelezhetem a tagdíjak befizetésének is; mert mig a hátralékok 1881. végén 2710 és 1882 végén 1583 frot tettek, 1883 végén azok 1179 ftra szállottak le, melyek nagyrészt felette kétes és behajthatlan követelésekből állanak.

A pénzügyi állapot az 1883-ik pénzt. év végén a számvizsgáló bizottságnak megállapítása szerint a következő volt:

1. Az 1883-ban alapított tartaléktőke állott 4025 frtból
2. Az egyletnek alapítvány tőkei tesznek, a befizetettek 6655 frt, s be nemfizetettek 6500, együtt 13155 frtot
3. A forgalmi pénztárnál a bevétel volt 10503 frt. 78 kr, a kiadás 9170 frt 63 és így 1884-re ájtott maradék 1333 frt 11 k.
4. Hátralékulátment tagdíjakban 1884-re 1179 frt 36 kr.

Az igazg. választmányának működéséről a már közzétett értesítő kimerítő ismertetést nyújt. 1883-ben 4 gyűlést tartott. Ezen kívül rendszeresen működött a kerti bizottság, a kender-bizottság, az irodalmi pályázatok bírósága és a számvizsgáló bizottság s ezen kívül fontos tárgyak bizottságok által megérlelve kerültek a választmány elé. A titkári hivatal által írásban elintézett ügyek száma 813-ra ment, 325-el többre, mint tavaji.

A biztosítási ügy a szerződés értelmében ez évben is rendszeresen kezeltetett. A gazda közönség úgy a templomok előtt, mint hirlapi közlemények, sőt közvetlen a tagokhoz intézett körlevél útján is buzdítva lett a biztosításra és egy uttal figyelmeztetve lett, hogy sérelem esetén orvoslást az egyletnél keressen. Miután pedig utóbb tapasztaltatott, hogy nem tagok is hasonló díjelengedésben részesülnek, mint a tagok, az így elő állott, illúsióknak megszüntetésére az Első magy. á. bizt. társasággal a tárgyalások

megindítottak. Az egyletnek bevétele az öt megillető díjjalálékokból ez évben 444 f. 08 kr. tett, a mult évi 330 frthoz képest tehát némi emelkedést mutat, még mindég nem éri el azonban azon évek lokát, a melyekben az E. m. általánosnak újabb élelmes társaságokkal küzdenie még nem kellet.

Mielőtt most az egylet beléletének részletes vázolására áttérnék, két általános érdekű ügyét egyletünknek kell érintenem: 1. viszonyát a többi gazd. egyletekhez kifelé. és 2. szellemi életének fokozását befelé.

Ismeretes dolog a közgyűlés előtt, hogy hazánk gazdasági egyletei összeműködésének régen érzett szüksége az 1879-ik sz. fehérvári congressuson egy általános üdvözölt szövetség létrejöttében nyert megoldást, mely szövetség azonban az országos gazd. egyletnek a reá következett évben megindított centralisáló törekvése által meghusított. Egyletünk ezen áldástalan új irány ellen tiltakozva emelte fel szavát s az új szövetekezéstől távol maradt mindaddig, mig 1883-ban a gazd. egyletek, és köztök az országos is, belátva a centralisálásnak sikertelenségét és ez alapot feladva, csekély eltéréssel vissatértek a sz.-fehérvári alapra, mely az egyes egyletek autonómiájának biztosítása mellett megadja a lehetőséget az áldásos összeműködésre. Egyletünk még mindedig nem lépett be ezen, egészségesebb alapon újra épült szövetekezetbe s a jelen közgyűlés lesz hivatva nyilatkozni e nagy érdekű kérdés felett.

Egyletünk belső szellemi életének, anyagi ereje gyarapodásával lépést tartó fejlődése elé kétségtelenül nagy akadályt gördít a megye községei nagy részének távol fekvése a központtól, minél fogva a távolabb lakó egyleti tagoknak, részvétele az egylet szellemi életének mozgalmában felette megvan nehezétve. Ez akadályt aként kísérli egyletünk áthidalni, hogy egy körlevélben felhívta az egyletnek tagjait, hogy ezentul meg nem jelenhetésük esetén írásban terjesszék be az egylet tevékenységére vonatkozó indítványukat. Ilyen indítvány, kevés ugyan, de máris érkezett be és a közgyűlésnek lesz alkalma velük megismerkedni.

Megdöbbenéssel olvasta az egész hazai közönség Tréfórt ministernek egyletünkhez intézett levelét, melyben újjal mutat B.-Csaba nagy halandóságára s az okok és gyógyszerek fürkészésére felszólit. Egyletünk szakértők tanulmánya folytán meggyőződött arról, hogy az említett város altőlőnk nagy városainak azon hátrányos állapotában osztozik mely szerint a lakosok életmódja, a talaj, különösen pedig a víz az élőknek nagy százalékát szedi áldozatul s midőn egy, megyénk főorvosa által szerkesztett remek felirathban minden bajt feltárt és orvoslási módot megsúrgetett, egyuttal felhívta megyénk községeit is, hogy artézi kutak furatása

által a lakosság számára egészséges ivóvízről gondoskodjanak; végre ez utóbbira nézve a megye törvényhatóságának támogatását is kikérte, a minek eredménye azon kimagasló elhatározás ló, hogy a megye 1000 frt díjat tűzött ki azon község számára, mely legelső fog lakosainak artézi kutvizet szolgáltatni.

Közvetlen összeköttetésünk a tengerrel még mindedig nem látszik alföldünk javára teljesen kihasználnak s hogy e hátrányon részünkről is segíthetünk, egyletünk a mult évben egy küldöttséget menesztett Fiumébe, hogy az akadályokat és elhárításának módjait tanulmányozza. Az értesetőben közzétett jelentés e küldetésről meggyőzhet mindenkit arról, hogy mig alföldünk forgalma növekedésének egyrésztől a déli vusut magas tarifája, másrésztől a fiumeikereskedő világ vállalkozási hiánya képezi legfőbb akadályát, addig a m. kormány és törvényhozás óriási áldozatokkal létesít folyton nagy mérvű intézkedéseket, hogy hazánk áruforgalmát a külfölddel Fiume felé terelje és megkönnyítse.

Az állattenyésztés emelésére intézett sürü intézkedéseink közül kiemelendőnek tartom az eddigi 4 izben eredménytelenül lefolyt irodalmi pályázatnak a „nyári istállózás“ felett 5 izben felemelt 100 d. arany díjjal s a f. é. dec. 31-ki határidővel történt újabb kihirdetését; az állam által 1 éves korukban vett s Mészöhegyesen felnevelt ménék községek számára részletfizetési kedvezménnyel leendő átengedésének ajánló közzétételét; — közreműködésünket a magánfedező méneknek az állam általi jutalmazásában; a katonai pótlovak közvetlen vásárlásának és katonai csikotelepek létesítésének előkészítésében; végre a szarvasmarha és sertés apa állatokra vonatkozó megyei szabályrendelet létesítésében. Mind nagy haderejű intézkedések, melyek tetemesen lendíteni ígerkeznek állattenyésztésünkön.

E téren nem kevésbé magaslik ki rendszeres állatkiállításunk harmadikának a mult év máj. 12—13-án Csabán, kapcsolatban az állami lótenyészdíjak kiosztásával elért fényes eredménye. Kiállított összesen 72 d. ló, 90 d. szarvasmarha, 46 d. juh, 72 d. sertés és 37 d. baromfi, a melyek között kiosztatott 53 d. arany, 20 d. ezüst f. 5 arany érem 22 ezüst és 14 bronz érem és 39 d. diszoklevél. Rendszerünkben fekvén az állatnemek külön fajainak tanulmányozására és összehasonlítására nyitni e kiállítások útján alkalmat, örömmel jelenthem, hogy a közönség mind a bel és külföldi és keresztezett marha, mind a gyapju és husjuhok, mind a zsir és hussertések remek példányaiban gyönyörködhetett.

Ugyanekkor a szokott téren a lóverseny is óriási közönségnek részvétele mellett szép eredménnyel folyt le. Futott 5 futamban összesen 15 ló s kiosztatott 47 d. arany.

Ide vág végre azon intézkedésünk is, mely szerint az állam által a f. év elején Gyulán megnyitott patkolási tanfolyamban való részvételre nem csak meggyeszerzte buzdítottuk az illető iparosokat, de egy 20 és egy 10 fős ösztöndíjat is tűztünk ki, végre a kormányt felkértük, hogy a lotartásnál nem csekély fontosságú ily tanfolyamot jövőre megyénkben ne csak Gyulán, hanem más helyeken is tartasson, a hol lovas katonaság van elhelyezve.

(Vége köv.)

Levelezés.

Gyomán 1884. jun. 31.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Ráday gróf, de még Jókai is elmaradt és tulajdonképpen gyász-szegélyt kellett körülvennem a pár sort. De már ha megígértem, hogy írni fogok, írok legalább annyit, hogy a szabadelvű párt képviselőjelöltje gróf Ráday Gedeon e hó 15-én tartja városunkban programbeszédét. A nemes grófot nagy pompával fogadják, mely fogadtatásról részletes tudósítást szán lékszom írni becses lapja jövő számába. Mert magamnak is a sarkantyút kell fényesítenem, mert hát én is kirukkolok; tudja kérem szerkesztő ur, a vidéki referens néha, ha nem is bandita, de hát banderista. Azért isten önnel, részletes tudósítás következik. Alázatos szolgálja

Vojtina András No. 2.

Ujdonságok.

Városunk országgyűlési képviselőjének választása. Országgyűlési képviselőnk választása jun. 13-án folyt le. A választás reggeli 9 órakor vette kezdetét két helyen a városháza tanács-teremben és a Sinkovics-féle házban. Az összes 1506 szavazó közül szavazott 1138. A városházán d. u. 2 óra 15 perczkor, a másik szavazó helyen 5 órakor lett befejezve a szavazás. Ekkor a választási elnök kihirdette az eredményt. A szabadelvű pártjelöltje kapott 504, a függetlenségi párté 634 szavazatot, s így Haviar Dani a függetlenségi párt jelöltje lett 130 szónyi többséggel Szarvas város országgyűlési képviselőjének megválasztva. A kihirdetés után a függetlenségi párt zászlók alatt zene szó mellett Haviar Dani házához vonult. Este a sas vendéglő fogadóban — a függetlenségi párt tanyáján közvacsora. A választás, teljes rendben minden rendzavarás nélkül folyt le.

Követválasztás Ugrán. Beöthy Algernon szabadelvű párti jelölt jelenleg Szarvason lakó árvédelmi igazgató Ugrán Biharban jun. 13-án nagy szótöbbséggel országgyűlési képviselőnek lón megválasztva.

A helybeli ev. egyház iskolái. A 2250 lelket számláló szarvasi ev. egyház népiszkolaiban az évi kövizsgák e napokban megtartatván, kitűnt, hogy a városbeli 15 iskolában 936 fiú 918 lány, össz. 1854, a tanyai s szőlőbeli iskolában 487 fiú 446 leány össz. 933, a környékbeli puszti iskol. 77 fiú 73 leány össz. 150. Összesen 150 fiú

1437 lány — 2937. 9—12 éves tanköteles gyermek nyert az 1883-ki tanévben oktatást, vagyis a népességnek 13,5%-a. Ez arány némileg kedvezőbb ha a helybeli gimnásiumba és egyéb tanintézetekbe járó hasonló koru gyermekek számát is tekintetbe vesszük. Általán elmondhatjuk, hogy az elszórtan, iskolához nem férhető helyeken tartózkodó és beteges vagy nyomorék gyermekeket leszámítva, alig van tanköteles, ki iskola nélkül töltene idejét. — Vizsgák alkalmával a helybeli négyfélé 7 fős 50 krnyi, a takarékpénztár 22 frnyi jótékony adománya, valamint több jövedő adakozásából szerzett könyvek lettek kiosztva iskolaként a magukat kitüntett tanítványok jutalmazására. Ezek s a tanügy nevében legyűn e helyen is hálaosan felemlítve az adományozók ez ösztönző újszeretete.

A helybeli községi imetlő iskolák. Előbbi számadatok kapcsában közöljük a Szarvas városi községi ismétlő iskolák statisztikai adatait is. Összesen van 6 iskola, ezekben a lefolyt tanév folytán oktatást nyert 219 fiú és 191 leány összesen 410 növendék. A fiúk között volt 156 iparos tanonc. Vallás szerint volt 322 ev. 26 reform. 50 r. kath. és 12 mőz. vallású.

A szarvasi kereskedelmi iskola. A lefolyt tanévben a szarvasi kereskedelmi csarnok által felállított kereskedelmi iskolának összesen csak 17 rendes növendéke volt, ezek közt 1 ev. 3 ref. 6 r. kath. és 7 mőz. vall. A kövizsgálatok tartásának idejéről nincs tudomásunk.

A minket is érdeklő Tiszai kölesön Az 1881. évi 53. teik-ben meghatározott tiszaszabályozási munkálatokra szükséges kölesön megszavazására s a felvételi módozatok megállapítására a gyűléseket mind az öt tiszai társaság, és pedig az e. drőd-turi Mezőtúr, a kakafoki és a halásztelki Szarvason, a bökény-mindszenti Szentesen és a mindszent-apátfalvi Hód Mező-Vásárhelyen megtartotta. Mindegyik társaság megszavazta a kölesönt és a kölesönkötés közelebbi feltételeinek meghatározása végett a küldötteket megválasztotta. E küldöttek a „Hungaria“ vendéglő termében jun. 11-én tanácskoztak s azután s kölesön megkötése iránt a tárgyalásokat megindították. A tárgyalások, melyek a Körös-, Maros és a tiszai társulatok kiküldöttei részéről egy 10 millió forintnyi törlesztési kölesön tölvétele ügyében a magyar jelzalog kitélbankkal több nap óta folytak, befejeztettek és ezen kölesön megkötését eredményezték. Az illető szerződés most törvényszerűen a pénzügyi és a közlekedésügyi ministerek elé fog terjeszteni. A magyar jelzalogbank ezen megállapodás véglegessé válása után, mi valószínűleg a legközelebbi napokban megtörténik, a 4%-os elsőbbségi kötvények kiadásához kezd és ez esetre az új címletek átvétele és a magyar leszámítoló és pénzváltó bank-egyezményt kötött.

Harangos kut. A kincstár birtokában levő P. Földváron, Orosháza mellett Békésmegyében, hol hajdan a törökvilágban elpusztult népes Földvár községe állott, a romba dőlő falu helyét egy régi kut beomlott maradványa örizte meg. Mint biztos kulfők szerint állítják, a török-tatár-hordák által fenyegetett község lakói értékes harangjukat, annak ürtartalmát kincsekkel megtöltve e kutba bocsátották. A pogány ellenség által megtamadott nép részint leőletet, részint Vasárhely

felé a Tisza és a Hód tavak nádasaiába menekült. Az elűzött lakosság faluját s családi tűzhelyét több évtizedek után már csak a bozót, csalán és árvalányhaj gyászolták. Nemrég e kutat szakértők vizsgálták hat óles vasfűrőkkel s állítják, hogy a kut mélyében csakugyan van kemény tárgy, melyből arra lehet következtetni, hogy a kutba rejtett harang nem csupán monda. Mint hírlík, októberben szandekoznak kísérletet tenni a harang felszínre hozatalára.

Szerencsétlenül járt. Egyik polgártársunknak leányát Szarka Erzsikét a mint Körösről hazafele ment volna egy elvadult tehen támadta meg. Kétszer hajtotta fel szarvával, majd a földre dobva tiporni kezdte. Mire segítségére jöhetett a pásztor, majdnem kiadta lelkét. Most súlyos betegen fekszik. Ebből az a tanúság, hogy tanyai vad tehenet benn a városban tartani nem szabad. Ez esetben annál nagyobb felelőség éri a tulajdonost, mert a pásztor előre figyelmeztette, hogy vigye ki a tanyára tehenét, mert az még valami szerencsétlenséget fog okozni, s az mégis történt.

Hymen hír. Folyó hó 29-én vezetett oltárhoz Moeskönyi Ágoston N. Zombori vasúti pénztáros Marcsek István szarvasi kereskedő bájos leányát Erzsikét.

A „Magyar Nemzetgazda“ jun. 8-án a gabona piacról közli: Az ország mezőgazdasági állapotáról kedvezőtlen jelentések érkeztek. A minisztérium tudósítói szerint ugy az ősz mint tavaszi vetések az utóbbi 8 napban a folyton tartó szarvaság folytán sokat szenvedtek. Kivételt képeztek az erdélyi részek, melyekben a vetések aránylag a legszebbek. A rozsda az egész országban terjed, s mint különös körülmény felemlítendő, hogy a tapasztalat ellenére ép a száraz vidékeken is terjedőfelben van. Nem jó kilátás a termésre!

Az óvoda majálisa. Egész előző héten számlálták az óvoda kicsinyei az ujjajkon: mikor is jön már az a juniusi vasárnap, amikor nekik majálisuk lesz. Hányszor kell még aludni? Hányszor ebédelni? Hányszor terdelpelni? Ezek mind lényeges események s az idő mérésnél, csalhatlan határozók. Ki is számították, ki is várták a nagy napot, a mely eljött, mint rendesen, csak hogy nekik jobban ragyogott mint mások. Ők voltak a legboldogabbak; mert hiszen e napon minden ő miattuk volt: zászló, virág, zene, kalács-sütés — még a szép idő is! E nagy napon csak egy hiba volt, hogy nem délutánnal kezdődött, mert mindenki tudhatja, aki kis gyermek volt valaha, hogy mily nehéz dolog a várakozás! Az ebéd sem izlett nekik. Ugyan ki ebédelne akkor, ha délután majális lesz?! Három órára volt kitűzve a gyülekezés. Nem oly nagy vétek az, hogy a 3 órát már 2-kor gondolták elérkezettnek! Ne adj isten elkésni! Félnegykor már szólt a zene, pezsgött a vér a kicsinyekben, izegtek-mozogtak, zászlót, lobogtattak, s nem is vártak semmit nehezebbre mint az indulásra a kommandó szót. S amint ezt megadta a kisasszony, már akkor az öröm tetőpontra hágott s annak mutatója szemek csillogása ajkak mosolygása. Megindultak szépen, és mentek vidáman a szárnyatlan angyalkák. Nekik még a por is dicsőséges volt, amit piczi lábuk felvert. Sok nézőjök is volt ő csekélysegeiknek, ők azt hitték hogy ezek mind irigyeik, megtették a diadal utat s a dicsőség teljes tudatával tértek vissza a dus ozsonnához,

TÁRUBA.

Augusztus tizenharmadika.

Kontár Bélától.

I.

Aug. 13-ika! légy átkozott, légy átkozott és légy százszor is átkozott! . . . aug. 13-án látam napvilágot. Légy átkozott érte, Aug. 13-dikán láttalak először téged, kedves barát, ki ismered szenvedéseimet, segítettél viselni a fájdalmak nyomasztó keresztjét s az eltemetett örömök nehézfáját. Szerettelek mint Pyladeszt — Oresztész mint Achileszt — Patrokloszt, mint Nisuszt — Eurýaleszt, mint Theseuszt — Peirithouszt, mint Scipiót — Laelius, mint Dávidot — Jonathán, Légy érte átkozott, aug. 13-ika. Mert most, hogy fogom viselni keresztet, mikor te, kedves Ede, nem vagy többé . . . Hogy irigylem sorsodat Mert hisz dule et decorum est pro patria mori Szép a hazáért halni s dicső dolog. Mikor hírt hozták, hogy napjaid megvannak számlálva, sebed halalos, melyet csatában kaptál a szent szabadságért, tudtam, hogy el fogsz költözni, de azt nem, hogy aug. 13-dika előtt. Gondoltam: aug. 13-án. Sit tibi terra levis!

Te voltál, ki együtt sirattad velem a remények fató csillagait, te vigasztaltál, te biztattál új reményekkel. Légy átkozott, aug. 13-ika, hogy a megboldogult csak barátom volt. Oh ha azt az angyalt nem fujta volna el a halál fagyos szele szintén aug. 13-án . . . nem csak barátomat siratnam benned, Légy átkozott érte, aug. 13-ika, Oh Jenke

Egy féltizeddel ezelőtt estében, aug. 13-ika, azt mondtam: hogy ez volt életem legszebb napja. A szőke angyalnak megsugtam szerelmemet . . . Szép nyári est volt. A csillag-milliók szikráztak az égen. Én egész astronomiai előadásokat tartottam kedvesemnek, Kezdtém a

hulló csillagokon, Elmondtam rólok, hogy bolygószzerű kis tömegek, mik a föld vonzás körébe jutván leesnek; hogy mivel a futó csillagraj pályája leginkább aug. 10—15-ike közt és nov. 12—14-én metszi a földpályáját; ezen idő tájt hullanak a csillagok; hogy e hulló csillagokat az angolok szt. Lőrincz könnyeinek neveztek. Mondtam hogyha a gönczölszekér hatulsó tengelyét folytatólág ötször meghosszabbítva gondolja a kedves a sarkcsillagra akad. Majd a hadak útjára, mint Erdélyben nevezik, tértem át, melyhez közel a sarkcsillag irányában, a fehérsugár-ítás Véga ragyogott. Innen a beszédet átvittem az esthajnali csillagra. Mondtam, hogy a szerelem csillaga ez a Venusz . . . Azután per associationem idearum megvallam szerelmemet . . . Piros lett az angyal mint a hajnalhasadás . . . Szép arczára a szerem hajnali rózsái feljöttek: virülni . . . Átállott viszont szerelmet vallani, zavarban volt s a legnagyobb zavar közepette kiszalasztotta szájacskaja, hogy ő már régen szeret engem.

Mikor hazaértem, kinézve ablakomból, elgondoltam: aug. 13-ka születésem évfordulója, te vagy élttem legboldogabb napja! Aztán elméláztam a táj szépségein s azt hittem mindig ilyen lesz; hallgattam az éji philoméla felzengő dalát s azt gondoltam, hogy idvezült vagyok s a boldogok énekét hallgatom; figyeltem az erdő zugására s véltem, hogy értem azt; elmerengtem a felhők futásán s azt hittem, hogy banatim futnak; elnéztam, hogy mint hull le az egyik hulló-csillag a másik után s azzal altattam magam, hogy szenvedéseim hulló-csillagai hullnak, abrandoztam a szép jövendőőrül, melynek küszöbén állék, szelid nőről . . . s azt hittem, hogy ábrándjaim teljesülni fognak . . .

Légy érte átkozott, aug. 13-ika! Mert ha én ekkor nem vallok szerelmet, az angyal könynyebben vált volna meg a földtől, hova való nem volt könnyebb szívvel terjeszteni vala szellem-szárnyait az ég szépséges kioszkja felé, hova való vala . . .

Én megkértem kezét az angyalnak. Anyja készséggel beleegyezett, de a menyegző a gyász folytán, mi a családapát illette, csak következő év jul. havára tűzetett ki. Nehány hétre ezután megtartottuk a kézfogót. S a szőke angyal el volt jegyezve nekem. Két hóval előbb, hogy megnyit volna menyországom kapuja: átfázott a kedves angyal s el volt jegyezve az enyészetnek. Nem volt ő idevaló, hol zardon évszak zivatart lámaszt hanem tündérországha hol „hire sincs a télnek“ hol „örök tavasz pompájában élnek“ . . . Igen oda szőke tündér lányokkőzé . . .

A hét azon napján, mely eme nevet viselte mint aug. 13-ika, egy bouquet-val leptem meg. Nagyon szerette a virágokat! Mikor átnyújtottam a csokrot: a legszebb virágokt leszakasztá s nekem adta. A végzetes nap előtt azt mondta, hogy azoknak a virágoknak szellem-ajkuk is van, melyen beszélnek. Megakart tanítani a virágok nyelvére, Mintha nem ismertem volna. Elkezdte magyarázni, mit jelent az „élek-halok“, a repkény, az égő szerelem, a narancs-virág, a citrom-level, a mezei gyöngy-virág, „Élek-halok érted, hiszek szerelmedben, bár elégek a szerelemtől, mondhatatlanul szeretlek, tiszta szerelemmel, titokban s oly rég óta.

Sorvasztó lázba esett s engem nemesesztettek ágyához. Anyam elküldött, hogy utazzam be Erdélyt. Megnézem annak szebb részeit: a világhírű De-tonat-t, a homorodalmási barlangot, a Szent-Anna tavát.

Aug. 13-ika előtt két nappal az orvos, s a szertő testvér kimondta, hogy a napokban . . . Aug. 13-án reggel jobban lett, eszméletét is visszanyerte s így szólt anyjához:

— Anyám, köss egy virág-csokrot: add át Lajosnak, mondd én küldöm a sir szeléről . . .

Az anya eleintén azt hitte hogy félrebeszél, mert hagymázos lazaiban mindig a virágokkal foglalkozott . . . Azt mondta, hogy a virágnak van élete, eszmélete, öntudata, a virág érez, van ismerő, van vágyó tehetsége, vannak képzetek,

*) Seremley Lajos a világhírű katasztrófa híret hallván összerogyott s szörnyet halt így jegyzi föl Klío.

megizzadtak, hevültek, pirultak — az udvaron, az óvoda helyiségében kört formálva üdvözölték versben a nezőközönséget, szüleiket, s a gyermek barátokat. A cukorkiosztásnál a midőn ki lett jelentve, hogy csak az kap — aki össze teszi sarkát, még tán hátra is fordították volna sarkukat ilyen ígéretet. Következett az ügyes tánc. A kicsi sereg elragadtatta a nagyokat, csak hogy semmi sem tarthar örökké 7 órákor vége lett a nagy napnak s egyéb nem maradt hátra az egészről mint át álmodni újra elejétől végig. Az intézők, a szülők köszönetet szavaztak M. kisasszonynak a kedves napért!

— Régi pénzek. Fogimnasimnak tégi-segtára részére szives volt Czukor Sándor ur vasuti hivatalnok Mezőkeresztesen Biharmegyében. 4 ezüst darab pénzt küldeni. Fogadja éite köszönetünket.

— Hymen. f. hó 12-én váltott jegyet a kedves Grimm Elekka kisasszony dr. Bardos Artúr urral, Körös-ladanyi orvossal.

Gazdaság, ipar és kereskedelem.

A békés megyei gazdasági egyesület f. é. június 2-an tartotta B. Csabán rendkívüli részvét mellett rendes évi közgyűlést, mely a választási 3 évnél letelte folytan egyuttal tisztújító is volt. Az évi jelentésnek meghallgatása után, melyet felelő találnak meg olvasóink, a számvizsgáló bizottság jelentése került a szőnyegre, mely szerint az 1883. évi pénzt számadások kifogástalan rendben találtak. A tagoknak száma az eddig még soha ei nem ért nagyságot, 1140-et, érte el. Ezután a gazdasági egyesület országos szövetsége felett megindult rövid vita folyamán constaltatvan, hogy e szövetség elejtette az országos gazdasági egyesület 4 évvel ezelőt inangurált s egyesületünk által a azonnal nyilvánosan eliteit aldastalan centralizáló irányt s tavaj a megyei egyesület autonómiajának teljes megóvása mellett újra lett szer.ezve, elhatározatott, hogy egyesületünk ezen, a 1879 a fehérvári alaphoz csaknem teljesen visszatert szövetségbe belep. Ezután indítványokra került a sor, a titkar pénztárnoknak fizetése a megszaporodott munkához meltyanos aranyban felemeltetett; Székács Istvánnak a jegyzőkönyvek azonnali kinyomatasára és a tagok szelkudcsere, — Vidovich Józsefnek legelőknak az egyesület által tagjai számára leendő kibérlésére, — Megele Bertalannak ugyanarra, továbbá a gyűlések ambuánssa teteére és a megyénkben legjobban termő gumölcsfajoknak oltó galyak által is leendő terjesztésére vonatkozó, megannyi nagy horderejű indítványok beható tárgyalás és határozathozatal végett a választmány hoz utasítottak. Vegre választásra kerülven a sor, a közgyűlés az egyesületnek a legutolsóbbi 12 év óta szeretett elnökét, Beliczey Istvánt, szünni nem akaró éljenezesével a további 3 évre is megmarasztotta. Azután az igazgató választmányt a következőképen alakította meg:

1) Az egyesületnek községi megbízottait alapszabály szerint választás alá nem eső választmányi tagokul beigtatta. Ezek: Dobay J., Székér Gy. Dank F., Kéry E., Székér M., Salacz G., Tóth I., Horváth J., Szilágyi A., Vittman J., Horváth Gy., Kreuchal S., Fábian G., Debreczenyi E., Balla M., Mikolay M., Hutray L., Olah A., Szuliman A., Grósz B., Zlinszky J., Székács J., és Csörföly L.

eszméi, kellemes és kellemetlen érzelmei, örömei, szomorúsága, búbanata, fél, remél, aggódik, van nyelve, melyben kifejezi gondolatait, kristálytisztaszerelmét, melyet érez indulattal, szenvedéllyel.

Aztan gondolkozott, majd folytató: — Anyám, tégy a csokorba vadkörte-virágot, tégy égő szerelmet, tégy citrom virágot, szomorú cyprus-lombot, aztan . . . olyan álmos vagyok . . . majd elfelejtettem pedig ez a fő . . . Múhál kösd körül, mi meggátolja elszaradását aztan . . .

Setét szempillái bezárultak, az arczon mosoly ebegett . . .

— Emeld fel anyám az ablak függönyöket . . . Milyen szép este van . . . Mint akkor . . . Hanyadika van, anyám? . . . Aug. 13-ika . . . Ep egyéve annak . . . Majd na felébredek, megmondom, hogy még mit tégy bele, anyám, így nem lesz elég tetszetős . . . Hogy, futnak a csillagok az égről . . . Mondják: minden embernek van egy csillaga, mely ha lehull, az ember meghal . . . Nézd anyám azt a fényes csillagot hogy fut le szikrázva, tüzet szórva . . . Nem az én éltém csillaga az, mert az nem fényes, hanem pislogó harmadrendű csillag . . . Nézd most egy pislogó halvány csillag indul meg . . . Mindjárt lehull . . . Anyám, jó éjszakát . . . Oh Lajos . . .

Ez volt utolsó mosolya utolsó sohajtása . . . Szegény Jenke! Künn pedig nem volt este, hanem reggeli hét óra s verőfény.

En csak temetésére érkeztem meg. A koporsó levolt szegezve: „Im koporsód ajtajánál áll hív szeretőd! Kedvemért föl kelle nyitni. Olyan szép volt . . . Látszott, hogy mosollyal arczán szenvedett ki . . . S én nem tudtam sirni. . . Olyan volt, mint a letört virág, mely szép, bár le van szakajtva . . . Oly szép, oly vonzó, oly kinzó . . . Nem tudtam sirni . . . Valami kimondhatatlan lidércnyomást éreztem keblemen s azt hittem, hogy az ég rám szakadt s annak omladéka nyomjak szívemet . . . Megcsókoltam lecsukott szem-

2) Hasonlóképen elismerte választmányi tagokul az egyes községek által alapszabályszerűleg a köv. 3 évre választottakat. Ezek: Dömény L., Sz. Kis M., Wieland K., Csete Gy., Kanten M., Széchenyi L., Szantó A., Wieland J., Bardtolf D., Kis S., Herkely J., Kis F., Kornis Gy., Nagy S., Hunya J., M. Kis Gy., M. Mázor J., Zsilinszky E., és Bék J.

A közgyűlés a maga részéről a következőket választotta: Karasay J., Beliczey A., Vidovszky J., és K. Rimler P., Bartóky L., Fejér B., Sztraka Gy., Szucsó B., Zsilinszky M., Stark A., Szalay I., Szemian S., Zsiros M., Lepény P., Gajdác J., Zahoran P., Badics E., Nagy J., Plesch M., Varságh B., gr Wenkheim G., Gondócs B., Winternitz A., Megele B., Márky L., Monszpart Gy., Dr. Kovacs J., Korossy C., Körös Gy. Miticzky Zs., Söhár K., Pfeiffer A., Pessina E., Hunyady L. Geist Gy. és G. Kurbuly B., Győry J., Dérczy F., Kilian Gy. Vidovics J. és Z. Kis József.

Ezután az állandó vízi bizottság a következő tagokból lett megalakítva: Szemian S., Lukács K. Kéry E., Székér Gy., Környei L., Hegedűs M., Herkely I., Kovács M., Dr. Pap J., Kreuchel S., Nagy S., Klaus L., Mikolay M., Hutiay L., és Hakker M.

A számvizsgáló bizottság tagjaiul a már 4 év óta e minőségben működött Zlinszky J., Dérczy F., és Pethe J. — ügyészül áttörvösül is a régiek Urszinyi és Bajcsy lettek megválasztva.

Lóverseny. Délután óriási közönség gyult össze az egész megyéből és Csaba városából a szokott gyepen Csaba mellett Sztraka Gy. által kitűnően rendezett lóversenynek megszervezésére Versenybírálok Korossy C., elnök, Wertheimstein A., br. Königszwarter H., Bozókó A., Geiszt G., Székács J., Zilinszky I., és Vidovszky I., teher felügyelőül Bartóky L. és indítóul Geiszt G. kérétek fel.

1) A mezei gazdák első futamán 4 ló közül Csatlós Palé lett első, Bangó Janosé a második.

2) Ugyancsak a második futamon 6 ló mér között s az 1-ső díjat Csatlós Pálnak a 2-ikát Révész Pálnak lova vitte el.

3) Érdekfeszítő s a versenynek fénypontja volt az urlovarok futama. Sikra állott Képes N. hadnagy 5 éves szürke kanczájával. — Palóczy L. éves pej kereltjével, — Jagodics S., kapitány 6 Villányi J. hadnagnak sarga kanczájával, Székács L., 4 éves pej hereltjével, — Novák L., 6 éves pej ménjével, Az érdekes futam sokaig egy csomóban tartott, míg a fordulónál a lassanként előre nyumulott Novak és a hátulról szép sikerrel előre hatolt Kocziszky között az érdekesítő küzdelem az előbbinek határozott győzelmével végződött.

4) A nyertes lovak versenyein a 2 első futam győztesei közül Csatlós Palé,

5) A vígassversenyen Szabó József győzött

Közlő Mokry Sámuel egyll, titkar.

Nyilttér.)

Haviár Dániel úrnak Szarvason. A „Szarvasi Lapok” mult heti számában megjelent nyilttéri nyilatkozatára válaszul az: hogy a „Nemzet” f. hó 5-iki esti kiadásában közölt szarvasi levél írója én vagyok, hogy e levélben felhozott állítások

* Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelőséget a Szerk.

valódiságát fontartom, hogy pszkolodá át s durva támadását mint önhöz méltókat visszautásítom s hogy midőn megnevezvén magamat ezennel rendelkezésre állók, egyszersmind kijelentem miszerint ezen ügyet itt, e me téren részéről befejezettek tekintem.

Szarvason 1884. június 14.

Kresmárik Pál.

Nyilatkozat.

A szarvasi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága a „Szarvasi Lapok” f. hó 8-iki számában P. e s s in a Ede csabacsüdi lakos aláírásával megjelent nyilttéri nyilatkozatára csak a következőket tartja kötelességében állónak tárgyalásosan helyreigazítólag kijelenteni: ü. m.

1) a jószáigazgatóra címzett levélnek nem az azt aláíró K. P. ur a szerzője, hanem az, mint a bizottság megállapodása és szövege, a magyarból német nyelvre történt lefordítás után K. P. ur által, mint a bizottság jegyzője által a „szarvasi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága” nevében való jelzéssel egyszerűen csak kiadományozva lett, melyért ő annálkevésbé tehető bármi részben is felelőssé, mert azt, mint a bizottság megállapodását kiadmányozni tisztéhez tartozott.

2) a bizottság nem tartván szükségesnek, hogy a különben semmi jogtalanságot sem tartalmazó és bizalmas természetű levélről elküldés előtt másolatot vegyen: tehát annak tartalmát, a kifejezéseket illetőleg szó szerint nem reprodukálhatja. Mindazáltal egész léleknyugalommal kijelentheti, hogy merőben valótlan azon állítás, mintha a címzett „fölszóllított” volna, miszerint, mint uradamifellebvaló parancsolja rájuk, hogy a kormánypartra szavazzanak s tiltsa meg hogy az ellenzék felé ne hajoljanak” ilyen természetű parancsnak a bizottság semminemű hasznát se vehette volna már csak azért sem, mert míg egyfelől az uradalmi tiszteknek a nyilatkozatban jegyzett pártállását igen jól ismeri: addig másfelől a kezei között lévő adatokból is igen jól tudta hogy fözülők csak is egynek van (— ki egyébiránt nem a fölszóllító —) Szarvason is szavazati joga. Így tehát csak erre vonatkozólag tetetett azon bizalomteljes kérdés, hogy hasson oda miszerint az s így nem a fölszólló, szavazati jogát itt Szarvason érvényesítse. A többi tisztviselőkről ezek szerint egy szóse volt de nem is lehetek, mert a fölszólló a fogadatlan prókátorság igen hátatlan szerepét vállalta magára. A mi pedig egy az uradalomhoz csupán névleg tartozóra vonatkozott, nem más mint a „semlegeség” kérése.

3) a fölszóllásnak egyébiránt csak akkor lehetne valami értelme, ha az illetékes egyén részéről tetetik de akkor is csak az esetben, ha a levél valóban oly tartalmu minőnek lenni állítatik. Kar nem volt különben a levelet, mely ugylátszik vele szöszerint nem közöltetett, teljesen közzé tenni, legalább nyomban kiviláglottak volna a fent előadotak. Végül megjegyzi a bizottság, hogy midőn a nyilatkozatban foglaltakat határozottan visszautasítja; a levél m'atti indokolatlan s jogtalan támadás K. P. urat még kevésbé érheti, kit, — felesleges ugyan említeni — teljesen rehabilitálnak tart.

Szarvason 1884. június 9.

A Szarvasi szabadelvű párt végrehajtó bizottsága.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

Miháfi József.

lad ugyan, de tovább repülve folytatja czéltalan futását a végtelenben, a hiú világúrben . . .

Letérdeltem a sirra, felhúztam a pisztoly kakasát s a ravaszra illesztém ujjamat. Ekkor hátul erős kéz ragadott meg s a pisztolyt kicsavarta kezemből. Te voltál, oh Ede, s kérdeződ:

— Lajos nem hiszed hogy van egy hatalmas lény, minden erők Ura, ki nem hagyja el azokat, kik benne bíznak? Ó légyen kösziklád és erősséged! Hiszed, hogy van túlvilág, vagy nem?

Mitsem feleltem, hanem elkezdtem keservesen sirni, zokogni, forró könnyek záporát öntve a sirra.

— Van! kell lenni! — mondám a tiszta meggyőződés hangján.

— Akkor sem lehetsz vele egy, mert az öngyilkos kivettetik a külső sötétségre, hol valgyon síras rivas és a fogaknak csikorgatása . . .

En összeroskadtam. Te vittél haza karjaidon, barátom. Ha most kimennék a temetőbe, nem tartoztatná vissza kezem senki s én nem látnám őt viszont soha . . .

Ezóta négyszer viradt fel rám aug. 13-ika s nem ért semmi nagyobb baj. Ma is aug. 13-ika van s én érzem hogy valami nagy csapás ér . . . Azért nem volt a mult években, hogy a mai napon minden erejét összeszedve sujtson a köszivű sors, melynek nem vétettem semmit . . . Mielőtt a vihar kitört, csend áll be . . . Előérzetem van hogy még valami nagyobb ér ma, mint kedvesem halála . . .

De ez a négy aug. 13-ika is mezeérdemi az átkozott nevet, mert ekkor gyógyuló sebeim-melyeket te orvosoltál, elhunyt barátom, és később mindjárt megmondom mi, felszakadtak . . . Ma is — és nincs ki orvosolná — Te kiküzdted, kedves barát . . . Szedőgő porodat béke lebegje körül . . . Követlek nem sokára: „faradt” lelkem égbé — testem földbe vágy.

Vége köv.

H I R D E T É S E K.

MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Tekintettel a küszöbön levő jégbiztosítási idényre bátorkodik az alóli vezérigazgató a n. é. biztosító közönséget

a jégek elleni biztosításra

tisztelettel felhívni.

A magyar-francia biztosító részvény társaság az általa eddig is alkalmazott és a gazdaközönség körében közkedveltséggel felvett díjszámítási módozatot, mely szerint az alapdíjből mindjárt a biztosítás megkötésekor 50 illetve 20% elengedtetik, valamint kedvező biztosítási feltételeit is egész terjedelmükben ez idén is fentartotta

Aratási és cséplési költségek csupán teljes károknál jönnek leszámításba.

Előforduló káresek gyorsan és legpontosabban rendeztetnek és a biztosítás kötések alkalmazott egy-
ségi árak még akkor is fenntartatnak, ha a piaci ár a jégverés idején alacsonyabban állna is.

A t. gazdaközönség különös becses figyelmébe ajánljuk továbbá a már eddig is megkedvelt

hatéves biztosítási módozat

melyhez képest a díjak csak 5 éven át fizettetnek, míg a hatodik évben a biztosító teljesen ingyen élvez a biztosítást.

További felvilágosításokkal készséggel szolgál

A MAGYAR-FRANCZIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG

Szarvasi Főigazgatója:

RÉTHY SÁNDOR.

6-6

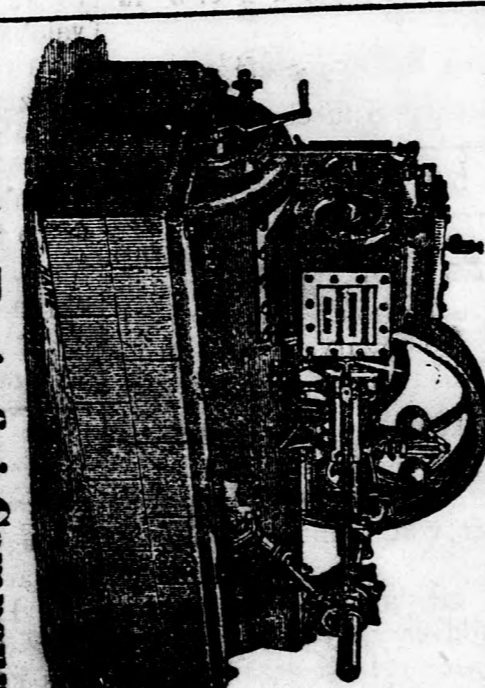
10-10

Mgos Gróf Bolza Antalné, született
Brutkowszky Amália Grófné Décsi birtokán
600 hold szántó föld e f. év Szept. 29-ától
kezdve több évre bérbe adandó, a vállalni
szándakozók Dely József számtartó urnál
jelentkezzenek.
Szarvas, június. 13. 1884. 3-1
Dely József.

KOTZÓ PÁL
GÉPÉZ-MÉNŐK
Budapest, VIII., Üllői-ut 18.

ajánlja szarvasi gépraktikát
F. szék. és szalmafűveléssel angol és amerikai szerke-
zetű gépeket, soros és
szoros vetőgépeket, öklit,
stb. stb. 10 vagy egyzeresű haránt-
művelőket, székű, székű, stb.

Különös figyelmet kér:



Garrett R és fial Compound
gőzmozgósra és fűvő rőzöprére, melyek
egyenlő erőfeszítéssel 40% threlányagot ta-
karítanak meg minden más géppel szemben.

Garrett R. és fial szab dobjáró,
székű alattal és kétoldalt recézett négyezer
használatos acél-szelektel, a mi
kőnyű lártat, nagy munkakapacitást
tartóságot, tisztá kőcséplést
és tökéletes tisztítást bizto-
sítja.

Legújabb harántművelőgépekre
az összes perceljék egy alapötvényen, miként
tökéletesen és könnyű járattak.

18-16

ROBEY & COMP.

Budapest Üllői-ut 35.

Gőzcséplőgép-kész-
leteket venni szán-
dezők szivesked-
jenek a gyári árak
iránt Robey & Comp-
hoz mint az eredeti
vasgerendás csép-
lőgépek gyárosaihoz
fordulni. 2 1/2, 4, 6,
8, 10 és 12 lőerejű
cséplő szedetek gyá-
runkban mindenkor
készleten vannak.



Nyomatott Szarvason, Szikes Antal könyvnyomdájában 1884.